

DICTUM

BIULETYN FUNDACJI „QUOMODO”
Im. Króla Stanisława Leszczyńskiego

SENTENCJE

Vol. VII wrzesień 2010 wydanie cyfrowe jako @-biuletyn w formacie PDF

*„Jak łatwo było poprzednikom naszym stracić Polskę, ileż strat, wytrwania
i pracy kosztuje dzisiejsze pokolenia, aby ją odzyskać”.*

Julian Ursyn Niemcewicz

MMX

Niemcewicz Ursyn Julian (1758-1841), poeta, dramatopisarz, powieściopisarz, satyryk. Uczył się w Szkole Rycerskiej w Warszawie w latach 1770-1777. Był jednym z adiutantów księcia A.K. Czartoryskiego, z którym odbył w okresie 1781-1788 szereg podróży do zachodniej Europy. Od 1788 jako poseł inflancki stał się wybitnym przedstawicielem obozu reform w Sejmie. Współautor Konstytucji 3 Maja. Od 1791 do 1792 redaktor patriotycznej *Gazety Narodowej i Obcej*.

Twórczość literacka Niemcewicza z tego okresu miała charakter doraźnie polityczny (np. aluzyjny dramat historyczny *Kazimierz Wielki* (1792), głośna komedia *Powrót posta* (1791), bajki o charakterze politycznym, jak *Gmach podupadły*, *Krety*, i pamflety polityczne skierowane przeciwko Targowicy, m.in. *Fragment Biblii Targowickiej*. *Księgi Szczęsowe* (1792-1793), pisany w Wiedniu, gdzie przebywał jako emigrant polityczny).

Do kraju wrócił w 1794 po wybuchu powstania i został sekretarzem T. Kościuszki. Ranny i wzięty przez Rosjan do niewoli, przez 2 lata był więźniem w Twierdzy Pietropawłowskiej. Uwolniony po śmierci Katarzyny II, wyjechał z T. Kościuszką do Ameryki, gdzie zetknął się z najwybitniejszymi politykami, m.in. G. Washingtonem i T. Jeffersonem. W 1800 ożenił się z wdową po amerykańskim oficerze i zamieszkał w miasteczku Elisabethtown.

W latach 1802-1804 odbył podróż do Polski. W 1802 został członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W 1807 wrócił do kraju i włączył się w nurt działalności politycznej. W Księstwie Warszawskim był sekretarzem Senatu, od 1811 członkiem Dyrekcji Edukacyjnej, od 1810 do 1813 prezesem Dyrekcji Rządowej Teatru Narodowego. W 1813 przebywał w Dreźnie.

W Królestwie Polskim pracował m.in. w Towarzystwie Przyjaciół Nauk (od 1827 prezes), kontynuując *Historię narodu polskiego* Naruszewicza i wydając *Dzieje panowania Zygmunta III* (tom 1-3, 1818-1819), a także popularne *Śpiewy historyczne* (1816). Uważano go za *dyktatora moralnego Warszawy i wyrocznię narodu*.

Po wybuchu powstania listopadowego 1830 m.in. członek Rady Administracyjnej i rządu. W 1831 wyjechał w misji dyplomatycznej do Londynu, a w 1833 osiadł na emigracji w Paryżu, gdzie związał się ze stronnictwem Hotelu Lambert A.J. Czartoryskiego i działał w Towarzystwie Historyczno-Literackim.

Pośród jego obfitej twórczości, do dziś nieopracowanej ani niewydanej w całości, znajdują się: preromantyczne ballady i dumy, np. *Alondzo i Helena*, które weszły do *Pism różnych wierszem i prozą* (tom 1-2, 1803-1805), poematy, m.in. *Puławy* (fragment opublikowany, 1855), powieści historyczne: *Dwaj panowie Sieciechowie* (1815), *Lejbe i Siora* (1821), *Jan z Tęczyna* (1825), ważne dla rozwoju tego gatunku w Polsce. *Bajki i powieści* (tom 1-2, 1817), *Zbiór pamiętników historycznych o dawnej Polsce* (tom 1-4, 1822, tom 5, 1830), komedioopera *Jan Kochanowski w Czarnym Lesie* (1817). *Pamiętnik czasów moich* (wydanie 1848, wersja poszerzona 1957), *Podróże historyczne po ziemiach polskich od 1811 do 1828* (1858).

Niemcewicz napisał także m.in. *Dzieła poetyczne wierszem i prozą* (tom 1-12, Lipsk 1830-1840), *Dzieła* (tom 1-5, 1883-1886), *Podróże po Ameryce* (1959).

Źródło: http://portalwiedzy.onet.pl/19460,,,niemcewicz_ursyn_julian,haslo.html

Można nas wesprzeć:

Nasze konto bankowe: PNB Paribas Bank O/Poznań nr 81 1600 1084 0004 0501 7361 1001

Wydawnictwo
„WIENIAWA QUOMODO”

ISBN 978-83-926157-0-5

wydanie cyfrowe PDF
AD MMX

© 2010 Copyright: Fundacja im. Króla Stanisława Leszczyńskiego
„QUOMODO”

